

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. De infamia juris irregularitatem inducente.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

alia sit iuris, seu legalis, quæ est, quando lex disponit, aliquem esse infamem; Alia Facti, quæ est, quando abstrahendo à dispositione legum, ipsum crimen, commissum, seu malum, quod quis patrat, evulgatur, unde sit causa, ut delinquens ead. eo ipso à prædicta hominum bona existimatione, ideo de utraque est, & quidem separatim agendum breviter pro re nostra.

§. II. De Infamia iuris Irregularitatem inducente.

EX triplici capite Lex disponit, aliquem esse infamem, puta ex delicto, sive de proprio, sive alieno, ex pena alicui delinquenti inflicta, & ex officij alicuius utilitate.

Ex delicto proprio.

2. Non de omni delicto, sed de quibusdam leges disposuerunt, ut essent infames ij, qui ea committunt; & id quidem duobus modis disposuit. Primo, ut essent Infames eo ipso, quo aliquis illud delictum committit. Secundo, non eo ipso, sed post sententiam de infamia iam contracta ex eo delicto.

3. Prioris modi sunt de iure civili crimina lenocinij, sponsalia duo, vel duo matrimonium contrahentis, locantis suam operam, qua cum bestia mere ob pretium pugnat, certantis cum alio homine mere quæstus causa (non ergo, si ut ostendat fortitudinem,) huiusmodi etiam est miles, vel dux ab exercitu dimissi, vel militie insignibus spoliati ob aliquod crimen ibi patratum. Item miles prædia aliena conducent negotiationis causa, usurarius ex officio, & ille, qui non adimplet, cum possit iuratum promissionem. Addit Castrop. de Cens. d. 6. p. 20. ex iure sui Regni crimen adimplentis homagium, crimen palinodiam recantis in iudicio, & crimen sodomie. Verum hæc committentes non sunt infames ipso iure civili, sed solum hoc iure speciali.

4. De iure autem Canonico infames ipso facto sunt. Primo, omnes prædicti, qui sunt ex iure civili, nam ius canonicum habet pro infamibus omnes illos, quos leges sæculi (ut loquitur C. Om. 6. q. 1. Adrianus Papa) appellant infames. Excepi tamen infamiam mulieris transiens, ut ad secundas nuptias intra annum luctus, hanc enim correxerunt, & abtulerunt iura canonica, ut supra lib. 8. de matr. tr. 7. c. 2. §. 2. num. 7. nobis dictum est late, nam propterea illam non numeravi inter alias allatas num. præced. Secundo, infames ipso facto sunt, committentes crimen læsæ Maiestatis humane, vel divinæ id est hæresis, eorumque favores. Tertio, insequentes hostiliter Cardinales, Quarto, Mulierum raptores. Quinto, duellum committentes, eorumque patrini.

5. Nota autem, quamvis verum sit, quod diximus ex his delictis statim incurri infamiam de iure, tamen quia hæc est poena, non teneri delinquentem, ex se illam exequi. Quare is, licet eo ipso sit infamis, quia tamen nondum, ut talis, est declaratus, poterit expectare sententiam iudicis declarantis commissionem criminis, & incursionem in dictam infamiam poenam, & interim se gerere, ut libere ab irregularitate, quando delictum non est notorium, seu publicum, & nec est in proximo periculo, ut publicetur. Ita Sanchez, Laym. Thesaurus locis supra citatis. Vide etiam Gibal. de irreg. cap. 5. §. 4. Dixi (quando delictum non est notorium) nam, si delictum sit publicum ex alio capite delinquens erit infamis, atque adeo irregularis, nempe ex infamia facti, de qua mox.

6. Posterioris modi infames de iure, hoc est, qui non eo ipso, quod committant crimen, sunt infames, sed post sententiam iudicis condemnatoriam, & ut notat Castrop. de Cens. d. 6. p. 20. num. 4. quæ sit sententia definitiva iam transacta in rem infames, infames, inquam, de iure sunt illi qui committunt ea delicta, de quibus quilibet de populo potest accusare delinquentem, nam propterea appellari solent crimina publica. Sunt autem in iure civili ij, qui committunt crimen Homicidij, Adul-

Part III.

terij, Proditionis, Falsi, Rapinæ, Læsæ Maiestatis (hoc ultimum est supra in iure Canonico crimen inducens in infamiam ipso facto, at nunc est inducens in iure civili infamiam post sententiam) Præterea crimen facti iniuriarum, doli mali, & crimen iniquæ pactiois, nec de his criminibus quis accusatur.

7. In iure autem Canonico sunt ij, qui committunt crimen doli in contractu Societatis, in Tutela, Mandato, Deposito, & crimen, quod quis forte committat, in accusando aliquem de delicto. Hi igitur non sunt infames statim, ac committunt hæc crimina, ut erant dicti in prior modo, sed post sententiam definitivam, & iura, & Doctores citra prædicta legi, & haberi poterunt apud citatos.

8. Denique hæc opportunum est admonere, opinionem dicentium omnia peccata depositione digna parere irregularitatem in delinquentem, non esse veram, eamque bene reici à Castrop. l. c. n. 15.

9. Præterea adverte, nec eo ipso esse irregularem Apostatam teste Farinac. 183. an 61. Mascard. de Probat. q. 112. ab ordine Sacro, vel à Religione, relicto etiam habitu, sed solum ratione infamiae post sententiam criminis condemnatoriam, vel post notorietatem delicti, quæ ponat infamiam facti, de qua mox. Idem de clerico ebrioso ex iure novo, Cam. in c. Acrap. de vita & honest. Cleric. idem de peccatis, quæ arbitrio Episcoporum puniendi veniunt, &c.

Ex delicto alieno.

10. Ex delicto alieno, solum duo genera personarum invenio esse infames, unde, & irregulares, hoc est. Primo, filios nepotesque eorum, qui manus violentas in Cardinalem intulerunt. Secundo, filios eorum, qui committunt crimen læsæ Maiestatis. Lege Doctores mox citandos.

11. Quare filij, & descendentes Hæreticorum infames non sunt. Ita Sanchez in Dec. l. 2. c. 28. n. 5. aliquo ap. Castrop. cit. An vero sint irregulares, dicam cum de irregularitate ex hæresi.

12. Rursus filij legitimi Mercatorum, Damnatorum ad tirremes, eorumque, qui publice ob poenam iuste vapulaverunt, nec infames sunt, nec irregulares. Ita Diana p. 10. tr. 11. res. 26. cum aliis.

13. Denique illegitimi, hoc est non ex legitimo matrimonio nati, irregulares quidem sunt, ut infra suo loco c. 17. §. 1. dicemus, sed nullo modo infames, Covar. Molin, & Castrop. eas adducens l. c.

Ex poena alicui inflicta.

14. Ex hoc capite, vel poteris esse infamis ex vi ipsius iuris, quando scilicet in iure, vel in sententia contra te à iudice lata, decernitur, te condemnatum tali poena, esse infamem. Vel poteris esse infamis, quasi ipso facto, quando scilicet ad poenam notorio dedecore affectam condemnaris.

15. Quæ autem sint poenæ prioris modi, ipse tenor legis, seu sententiæ debet ostendere. At, quænam sint poenæ posterioris, ostendit Regula sequens, ex iur. Conf. in l. i. §. i. ff. de his, q. not. infam. Quæcumque poena quæ à lege, vel iudice imponitur, si propter delictum infame imponatur, inducit infamiam per sui exceptionem, atque adeo irregularitatem, secus non item.

16. Hæc regula planior fiet ab exemplis, quæ iam subdo. Primò, qui puniuntur per fustigatorem non quomodocumque, sed ex sententia lata contra ipsum, vel ex Superioris mandato sic decernente propter notorium, & infame crimen est infamis, adeoque, ut dicemus, irregularis. Ictus ergo fustium non irrogat infamiam iuris, nisi ex infami causa infligatur.

17. Secundo, Dammati ad tirremes cum executione, non omnes, sed solum, ut tenet Thesauratus, de poen. Eccles. p. l. c. 33. ij, qui ex causa famosa, hoc est ex crimine publico commisso cum dolo, ad illas damnati fuerint, sunt infames, irregularesque, atque hi, etiam si non

K k 3 præcesserit

præcesserit fustigatio idque etiam (ut idem habet) trans-
acto tempore pœnæ. Quamvis enim Diana p. 4. tract. 2.
res. 83. indistincte putaverit, esse probabile omnes dam-
natos ad Triter es esse irregulares, & esse item proba-
bile non esse Diana p. 10. tr. 11. res. 26. tamen sequitur ci-
tatum Thesaurum, quem etiam sequitur Donatus, de
Reg. lib. 1. cap. 18. num. 2. & Campanili, Rubr. 12. cap. 18.
refragantibus Ruitio, p. 1. Decis. 19. & Prates, d. 6. ca. 5.
§. 3. num. 5. fol. 622.

18. Tercio publice pœnitentius ob suspensionem
criminis famosi, qualis suspectus de hæresi, sed non hæ-
reticus, non putatur à Thesaurio loco citato, infamis in-
famia iuris, sed, si causa suspensionis sit publica, erit infa-
mis, infamia facti, de qua mox dicemus.

19. Dixi (publice pœnitentius) id est per illam pœ-
nitentiam, quæ publice sit inflicta à iudice sine certo, &
determinato ritu, nam illa pœnitentia, quæ apud Cano-
nes appellatur sollemnis, quæque fiebat cum certa for-
ma, certisque ceremoniis iam hodie non est amplius in
usu.

20. Quarto, ij Milites Religiosi, qui de famoso cri-
mine notati condemnantur ad deponendam Crucem,
seu Habitum sive Religionis, ij, qui ob toleratum uxoris
adulterium, avium pennis amicti, publico spectaculo ex-
ponuntur, ij, quibus ob furtum in fronte, vel humero, sti-
gmata inunguntur: Ij, inquam, infames teste Prate, in ma-
nus, citato, disp. 6. §. 5. num. 56. fol. 623. sunt infamia iuris,
atque adeo Irregulares à solo Pontifice Summo dispen-
sandi.

21. Contra, ex eod. m. Doctore, levis verberatio (hac
enim solent castigari pueri sine infamia) & Collaris in-
ductio non inducunt infamiam iuris, quia ex levi causa
infiguntur. Ita sanè, sed, si ex gravi causa & hæc sit co-
gnita, non dubito, quin eiusmodi pœnæ inducant saltem
infamiam facti, de qua mox.

Quinto, an Excommunicatus eo ipso sit infamis.
Respondeo tribus dictis. Dico primo, excommunicatus
vitandam esse infamiam de facto, iam enim publice,
donec petat absolutioem, notorius peccator est, atque
adeo irregularis, ut 100 §. 3. agentes de infamia facti,
dicemus.

Dico Secundo, excommunicatum non vitandum, si
sit occultus. Ita Leand. de excom. d. 16. q. 10. non esse in-
famiam de facto, quia sic notoria non est eius inobedien-
tia: At si sit publicus, quamvis non sit iuridice nomina-
tum denunciatus, nec publicus percussor Clerici, iam erit
notorie peccator, inobediens, & Canonicè infamis de fa-
cto atque adeo modo iam dicto, irregularis.

Dico Tertio, cum Fillucio, excommunicatum, ut sic,
non asserere ex se infamiam, unde, nec ex se, irregularita-
tem. Probatur, quia non asserit infamiam iuris ex se, nec ex
se infamiam facti, ergo nullam. Not. iuris: nam in iure
non habetur, eam universaliter esse causam infamiae, sed
solum, quando constituitur ex quibusdam criminibus,
quibus peculiariter connectunt iura infamiam, qualis est
hæresis, de cuius irregularitate dicitur infra suo loco, &
qualis, est etiam percussio Cardinalibus inflicta. Fel-
cis, d. Pan. in 6. Non facti quia, sic etiam Excommuni-
catione occulta pareret infamiam facti, quod tamen esse
non potest: infamia enim facti non emergit nisi ex deli-
cto notorio, ut mox dicto §. 3. notabimus.

Ex Officio Histriones.

22. Iura etiam volunt, ut, qui officiis quibusdam vi-
libus vacant, infames ipso iure sint atque adeo irregula-
res. Eiusmodi autem sunt ex omnium sententia. Primo,
Histriones pretio conducti obscena representantes. Di-
centur autem ex officio, si bis, vel ter in scenam prode-
ant, de quibus lege Menoch. de Arbitr. casu 99. n. 24. &
Riccioli, de statu Repr. l. 5. c. 12. Imò etiam si semel pro-
deant in scenam, quando ex officio iam assumpto id fa-
ciunt, Lege Diaz in prax. Crim. Can. cap. 63. Vival. d. p. 3.
Candel. de Irreg. ex inf. n. 19.

Artes alia viles.

23. Lictores, Sarcinantes, Carnifices sunt infames
Lezana, V. Infamia n. 3. Prates l. c. d. 2. c. 4. n. 4. Sed ego
Ca. de Cens. d. 6. p. 20. n. 6. tum de his, cum de Macellariis
& similibus, dicens nullo iure contrarium probari de-
bet lictores, similesque iustitiæ Ministros (in ore con-
demnatorum secuta) esse irregulares ex defectu leuitatis
alia est consideratio, de quibus infra suo loco.

24. Sunt ergo hi homines infimæ notæ, & propterea
indignitatem, nulla ratione promovendi, sed ceteris
mores, non sunt. Quis enim audebit Sacris initiare, tum
qui acta exercet macellariam, Cauponariam, Cloce-
riam, Circulatoriam, Fumambulariam, vel similes; Ad-
dunt his aliqui, ut P. Prates l. c. d. 4. prælud. n. 4. fol. 221.
& merito Anatomistas, qui manu propria incidunt Ca-
davera, Pollintones, seu Vespillones (Beccones)
&c.

25. Hic denique ne ignores, Parentes qui eiusmodi
exercitationibus se immiscet, eandem villitatem in fi-
lios nequaquam transfundere, ipsi filij ab eiusmodi ab-
stineant, cum nullus Textus, ut notat Selinus, in c. 4.
Deputati de Iud. ex Gloss. in c. Quoniam verus 24. q. 1. Legi
etiam Maiolum de Irreg. l. 3. c. 1. n. 7. contra dictum filium
habeatur. Imò præclara de hac re sententia Andree
Pape refertur. In Episcoporum (inquit Ant. Pontifici
in Ep. ad Episc. Batic.) Negotio presapiam non agitur. An-
tholius Ordo hoc probat ac tot Pontificum, & Episcoporum
numerus, qui viliibus parentibus nati, diuissime Sacrosancti
functi sunt.

Ducens Vxorem vilem.

26. Qui ancillam duxit in uxorem inter infames re-
vult Suar. de Cens. d. 48. §. 3. Sin. Sanc. l. 7. mar. d. 19. n. 14.
ex c. si quis Viduam. 2. d. 34. Contra Henrici l. 14. de Irreg.
c. 5. n. 4. numeratur, ut item, qui Meretricem duxit, ut
pudiciam, aut Saltatricem, vel Scenicam, quamvis Vag-
nem & universaliter, qui feminas duxit viles. Vilius
etiam præcendendo ab infamia, persona illa reputatur,
qui cum vili, tam arctum commercium contraxit.

§. III. De infamia facti.

1. **V**T quis iure Canonico habeatur infamis in-
famia facti, atque adeo irregularis, sufficit quod-
cumque peccatum mortale, in quo quis notorie pec-
caverit. Vide C. Testim. de Test. c. const. 3. q. 5. d. 1. c. 1.
Tria ergo requiruntur, & sufficient ad infamiam facti
patiendam peccatum quodcumque mortale, perseveran-
tia in illo, & Publicitas, seu publica, & quidem extra ma-
ritia.

2. Quoad Primum, nota id dici in materia, de qua lo-
quimur Irregularitatis, nam in ordine ad alios effectus,
ut recte notat Laym. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 4. tantus rigor et re-
peratus multo magis in iure Civili, in quo, restante Mo-
lin. tr. 4. de Iust. d. 7. n. 6. multa peccata non reddunt ex-
tremum paratores viles, & infames. Lege eundem Molin.
ibidem, qui recte percipit aliqua capita per quæ homo
iudicetur infamis infamia facti.

3. Quoad Secundum, id est, quoad perseverantiam,
nota, id intelligi, quoad peccata ex se infamiam aliam
non patientia, nam, si quis v. g. publice seieatur fecisse co-
gnovisse mulierem, non esset quidem infamis, quia iam
non perseverat in peccato, quod solum semel facit. At si
quis seieatur publice cognovisse suam matrem, vel illam
occidisse, nonne esset infamis infamia facti, donec per
veram penitentiam, de qua mox §. 5. n. 3. eiusmodi infa-
miam excuteret.

4. Quoad Tertium, hoc est, quoad publicitatem, duo
sunt notandi. Primo, crimine debere cognosci à multis,
atque adeo non sufficere, si certo seiat à paucis, nam
hoc pacto res diceretur occulta.